

Välfärdsbrott kopplade till intyg

Genomgång av regeringsuppdraget sammanhållen intygshantering
samt workshop och utbyte av erfarenheter

Erik Svensson
erik.svensson@ehalsomyndigheten.se

Elika Suzuki
elika.suzuki@ehalsomyndigheten.se

Deltagarkopia

2026-01-19

3 miljoner
arbetstimmar
läggs på intygs-
hantering i vården

2 miljarder
kronor
i lönekostnader

Dagens intygshantering

Ett komplext område med många olika aktörer och typer av intygsformulär

Intygen distribueras på olika sätt:

- Ineras intygstjänst Webcert
- Olika e-tjänster
- På papper via vanlig post

Olika intyg

Sjuk

Sjukpenning
Tandvårdsbidrag
Inställd resa

Frisk

Övningsköra
Tjänstbarhet

Funktions-
nedsättning

Färdtjänst
Specialkost
Bostadsanpassning
Anpassat
högskoleprov
Bestående skada

Gravid

Föräldrapenning
Graviditetsintyg

Brott

Rättsintyg

Död

Dödsbevis
Dödsorsak

Leveranser

Utvecklings- och tidsplan
för realisering

Fortsatt arbete med ensning
och standardisering av intygsinformation

Juridik analys av behov av
författningsändringar

Kostnadsberäkningar
för berörda aktörer

Definitionen av välfärdsbrott

- Enligt BRÅ:s beskrivning innebär välfärdsbrott att offentligt finansierade trygghetssystem inom stat, region och kommun utnyttjas för egen vinning, av privatpersoner, företag eller föreningar.
- SKR:s definition på välfärdsbrottslighet lyder, "När en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning".
- [Välfärdsbrott | Brå - Brottsförebyggande rådet](#)
- [SKR och kommunerna stärker arbetet mot välfärdsbrottslighet - SKR](#)

Lägesbild välfärdsbrott

- **Regeringen** - ekonomisk brottslighet är en betydande beståndsdel av och motor för den organiserade brottsligheten.
- **Cura** - myndigheters och kommuners utbetalningssystem inom personlig assistans och hemtjänst samt hälso- och sjukvårdsregioner är utsatta för angrepp från organiserad brottslighet och andra kriminella aktörer.
- **BRÅ** - felaktiga intyg fungerar som dörröppnare till välfärdssystemet och kan ge tillgång till välfärdsersättningar, särskilt inom sjukskrivning, hemtjänst och assistans. Möjliggörare hjälper kriminella nätverk att genomföra brott genom att läkare utfärdar oriktiga läkarintyg som föranleder felaktiga utbetalningar.
- **Socialstyrelsen** - kartläggning visar att regionerna rapporterar problem med falska intyg.
- [Regeringens skrivelse 2023/24:67 Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet](#)
- [Myndighetsgemensam rapport om](#)
- [2015-8 Intyg som dorroppnare till valfardssystemet.pdf](#)
- [Möjliggörare för kriminella nätverk](#)
- [Välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvård och tandvård](#)

Lägesbild välfärdsbrott

- **Polisen** - läkare utfärdar felaktiga läkarintyg mot betalning vilka utgör en dörröppnare in till välfärdssystemet och kan läggas till grund för bland annat felaktiga utbetalningar från social försäkringssystemet.
- **Myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet** - av de studerade 699 privata assistansbolagen bedöms 83 bolag ha särskilt nära koppling till den organiserade brottsligheten. Fyra av tio brukare beräknas ha kommit i kontakt med personliga assistenter som har koppling till eller är aktiva inom organiserad brottslighet.
- **IVO** - personal utan legitimation eller rätt kompetens utför hälso- och sjukvård, läkare skriver ut och beställer läkemedel på patientfarliga sätt, legitimerad personal begår bedrägerier och möjliggör andras välfärdsbrott.
- **EBM** - multikriminella driver apotek, vårdcentraler och hem för utsatta barn och vuxna.
- **UBM** - falska, manipulerade eller felaktiga intyg används för att söka studiemedel, bostadsbidrag, sjukförmåner och a-kassa..
- [Årsrapport från nationella antikorrupsions- och immaterialrättsgruppen 2025](#)
- [Tecken på missbruk av Försäkringskassans förmåner hos den organiserade brottsligheten](#)
- [Förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården och tandvården](#)
- [Ekonomisk brottslighet. Ekobrottsmyndighetens lägesbild 2025](#)
- [Lägesbild med fokus på avancerade angrepp mot välfärdssystemen](#)

Tillvägagångssätt och mönster

- Förfalskade intyg
- Manipulerade intyg
- Köpta läkarintyg
- Läkarintyg utställs av en vilseledd läkare
- Läkarintyg som ställs under hot
- Intygsgivaren har lurats eller förmåtts att skriva ett felaktigt intyg
- Läkarintyg som påverkas av läkarens effektivitets och vinstkrav
- Intygsgivarna begår egna brott genom intygsgivandet exempelvis när de behöver arbetskraft på papper till egna välfärdsbrott med arbetsgivarstöd, lönegaranti eller assistansersättning
- [2015-8 Intyg som dorroppnare till valfardssystemet.pdf](#)

Varningssignaler i läkarintyg

- Vaga och diffusa diagnoser
- Identiska tillstånd i flera intyg
- Inga objektivt konstaterbara undersökningsfynd utan bara anamnesuppgifter
- Typ av vårdgivare, stafettläkare, webbaserad vård
- Många olika vårdgivare
- Stort geografiskt avstånd till vårdgivaren
- Datum
- Förskrivarkod
- [2015-8 Intyg som dorroppnare till valfardssystemet.pdf](#)

Varför är läkarintyg sårbara för välfärdsbrott?

- Välfärdsbrott innebär stora ekonomiska vinster för oseriösa aktörer samtidigt som intygen öppnar dörren till välfärdssystemen.
- Bristande informationsdelning leder till svårigheter att verifiera äkthet i intyg.
- Välfärdssystemet är ett komplext och fragmenterat system vilket försvårar arbete med uppföljning och kontroll.
- Målkonflikt mellan snabb handläggning och utbetalning och tidskrävande kontroll.
- Låg kunskap eller medvetenhet om brottsområdet.
- Myndighetsgemensam rapport om

Aktuella artiklar

Vårdcentraler stängs efter misstänkt välfärdsbrottslighet

UPPDATERAD 23 JANUARI 2025 PUBLICERAD 22 JANUARI 2025

Fusk med öppettider och personal som saknar rätt kompetens har upptäckts på Hötorgets och Sabbatsbergs vårdcentraler – som har 6000 listade patienter. Bristerna är så pass allvarliga att Region Stockholm nu väljer att säga upp avtalet.

Det var en enig primärvårdsnämnd som fattade beslut om att säga upp avtalet och stänga de två vårdcentralerna.

– Det handlar bland annat om att vårdcentralerna inte har haft tillräckligt kompetent vårdpersonal på plats, säger Christine Lorne (C) som är primärvårdsregionråd.

VÄLFÄRDSBROTT I STOCKHOLMS LÄN →

Expert: "Ingen vet vad välfärdsbrotten kostar regione..."

Hemtjänstbolag får fortsätta i Stockholm – trots larm om fusk

Misstankar om mutor och falska intyg

Fusket handlar bland annat om att vårdcentralerna anmält utökade öppettider, vilket de då fått en extra ersättning för, men inte haft öppet. Det upptäcktes vid ett oanmält besök.

Vi andra oanmälda besök har förvaltningen upptäckt att personal med rätt kompetens och utbildning saknats på vårdcentralerna.

Region Stockholm kräver att nu att 330 000 kronor betalas tillbaka.

– De som har beslutat det här är okunniga och Region Stockholm har tagit ett förhastat beslut, säger Beimnet Abraha som äger vårdcentralerna.

Dessutom har SVT via källor fått reda på att vårdcentralerna också misstänks för att ha tagit emot mutor och skriva falska intyg, det är något som också utreds.

[Vårdcentraler stängs efter misstänkt välfärdsbrottslighet | SVT Nyheter](#)

Hur en sammanhållen intygshantering kan bidra till att motverka välfärdsbrott

- Ett sammanhållet system
- Standardisering
- Verifiering av utfärdare
- Strukturerad och spårbar information
- Automatiserade kontroller

Uppdraget att stärka arbetet mot falska läkarintyg

Falska intyg möjliggör bl.a. bidragsbrott, felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, ekonomisk brottslighet, försäkringsbedrägerier och osund konkurrens på arbetsmarknaden. Det skadar dessutom förtroendet för välfärdssystemen.

- Utredaren ska därför
 - kartlägga hur IVO arbetar tillsammans med regioner och myndigheter för att motverka att läkarintyg som ligger till grund för ersättning från välfärdssystemen utfärdas på osanna grunder och ta ställning till om, och i så fall hur, detta arbete bör stärkas,
 - överväga olika lösningar för att motverka att läkarintyg som utfärdas på osanna grunder ligger till grund för ersättning från välfärdssystemen, och
 - lämna nödvändiga författningsförslag.
 - [dir.-2025-41.pdf](#)

En ny sekretessbrytande bestämmelse

Sekretess till skydd för enskilda ska inte hindra att uppgifter lämnas mellan myndigheter om det behövs för vissa syften. För att myndigheter ska ha möjlighet att fullgöra sina uppdrag på ett effektivt sätt behöver de ha tillgång till uppgifter som är korrekta, aktuella och relevanta. Uppgifter som finns hos en myndighet kan vara avgörande för att en annan myndighet ska kunna fullgöra sitt uppdrag. I propositionen föreslår regeringen att uppgifter ska kunna lämnas om det behövs för följande syften:

- Förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet.
- Utredda brott.
- Förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda felaktiga utbetalningar.
- Förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda fusk och olika typer av överträdelser.

[Regeringens proposition 2024/25:180 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse 2024/25:180](#)

[Bättre verktyg för kontroll](#)

E-hälsomyndigheten

